

SVŠ KaV Sarajevo

***Prvi odlazak pitomaca prve
godine SVŠ kućama ili
drugim odredištima***

***za 29.novembar koji se slavio kao
" Dan Republike "***

SVŠ KaV Sarajevo

***Mr.sc.Husein Hajdarević,
pukovnik u penziji***

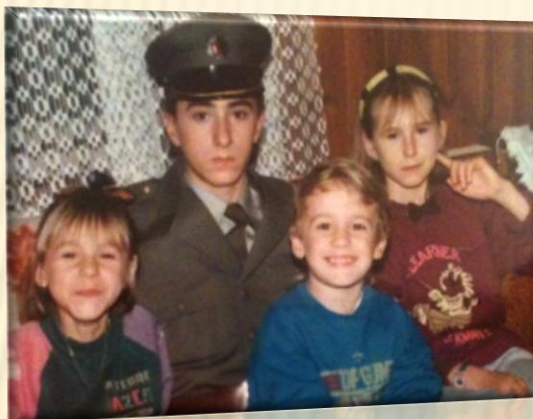
Sarajevo 02.02.2012.g

SVŠ KaV Sarajevo

Prvi odlazak pitomaca prve godine SVŠ kućama ili drugim odredištima za 29.novembar koji se slavio kao "Dan republike". Tema je bila krucijalno značajna u periodu do raspada bivše nam zajedničke domovine SFRJ a na svojoj važnosti nije izgubila jer se o njoj može i treba diskutovati i saznanja o toj temi primjeniti u sadašnjem i budućem vremenu u društvenim situacijama u kojima se neki od nas i sada nalaze.

Može se primjeniti iz razloga što ona tretira neka univerzalna pitanja ličnosti čovjeka kao društvenog bića i ponašanja čovjeka izloženog različitim društvenim situacijama. Ovdje je konkretno riječ prije svega o pitomcu SVŠ prve godine školovanja, onom koji nosi uniformu. Zašto potenciram riječ "uniforma" zbog toga što ona pored pitomca kao glavnog subjekta igra važnu ulogu čije će se reperkusije vidjeti u kasnijem vremenu školovanja pitomca.

Prvi odlazak kućama ili drugim odredištima pada krajem novembra kada se pitomac ili ogromna većina njih prve godine SVŠ već na neki način prilagodila novim uslovima života i na neki način svaki od njih je našao sebe u toj novoj sredini i kada emocije u stanju doživljaja tuge nisu u tolikoj mjeri izražene kao što su bile prvih petnaestak dana od prvog kolektivnog kupanja, možda brijanja po naredbi nekoga, šišanja bez sopstvenog zahtjeva, oblačenja uniforme, svrstavanja u stroj i susret sa nepoznatim jelom i krevetom itd.

To je period kada su se te emocije stišale i kada pitomac počinje da pokazuje prve sopstvene psiho fizičke osobine. Skoro kod svakog pitomca čiji je razvoj u prilagođavanju na nove uslove života u granicama normale skoro svakodnevno je u mislima ili makar na kratko prisutna želja da taj dan za prvi odlazak za 29.novembar što prije dođe. Većina pitomaca to negdje u kalendaru, knjizi ili svesci pomno bilježi. Naročito je interesantna noć prije odlaska koja je karakteristična po tome da većina pitomaca oblači uniformu i dugo u njoj stoji pred ogledalom pokušavajući da otkloni i posljednji detalj koji bi mogao da narauši taj za njih savršen izgled. Skoro svi pitomci su tada u ubjedenju da im uniforma lijepo stoji a naročito šapka. Tu se noć kasno liježe. Mnogi i ne zaspe do jutra. Ujutro ustaju čak i prije zvona i svi su skoro veseli bez obzira što nisu prespavali noć kako treba. Na nastavi taj dan koja bude uglavnom skraćena su misaono uglavnom odsutni. Sam čin izlaska iz kasarne i susret sa novom okolinom koju su gledali samo sa prozora, kroz žicu i rijetkim izlascima u grad subotom i nedeljom je vrlo važna.

To su momenti kada u pitomca u uniformi gledaju različiti ljudi i to oni koji se ne susreću često sa likom pitomca SVŠ. To je za njih svakako prizor. Pitomac postaje objekat posmatranja. Zašto? Zato što je takvih uniformisanih lica u Jugoslaviji bilo malo u odnosu na broj stanovnika. Druga važnija činjenica jeste da je to uzrast rane mladosti u rasponu 15 ili 16 godina i normalno je da uredne mlade osobe još i uniformisane privlače pažnju običnih ljudi kao nešto što je lijepo i predstavlja praznik za njihove oči a naročito to imponuje djevojkama tog uzrasta iz mnogo razloga.

Pitomac postaje nesvjesno subjekt i većina pitomaca počinje da shvata da postaje "važan faktor" i kod svakog od njih se na neki način polako ostvaruje jedan od motiva svake zdrave ličnosti to je pored onog socijalnog da bude priznat u društvu. Dakle tog pitomca kako sam ga opisao društvo je već prihvatilo a da taj isti pitomac još nikome nije pokazao ni ličnu kartu. Tu ulogu za njega je odigrala uniforma i njegov fizički izgled.

Sljedeća faza je na pitomcu da svojim ponašanjem, držanjem, govorom, znanjem i na kraju lijepim manirima i nesvakidašnjim sposobnostima pokaže društvu koje ga je prihvatilo da je on u stvari onakav kakvog društvo i želi. Većina pitomaca to i postigne.

Slijedi onda susret sa najbližim, drugovima, drugaricama, vrlo, vrlo često i prve ljubavi i uglavnom dok trepneš vrijeme nazad u kasarnu. Taj momenat je vrlo stresan i ostaje do života u psihi pitomca isto kao i onaj pozitivni koji je doživljen prije koji dan kada je napustio kasarnu i uputio se kući ili na drugo odredište. Pitomcu jako teško pada rastanak sa najbližim čak puno teže nego onaj prvi kada je pošao u školu. Naročito teško pitomci podnose rastanak od prvih ljubavi. Mnogo ih se napije alkohola. Da ne pričam o raznim travama. Neki počnu od jačina emocija pušiti. Mnogi plaču. Mnogi bace ono što im je majka zamotala u torbu da pojedu ili da podijele sa drugovima ne želeći nesvjesno da im to produbljuje ranu na rastanak npr. sa majkom ili najbližim srodnikom, rođakom i sl.

Kada dođu u kasarnu iz raznih krajeva počinje neformalni sastanak bez dnevnog reda i beskonačna priča o doživljenom za vrijeme praznika. Bude mnogo laganja. Svo to vrijeme skoro svaki pitomac je jako tužan a ta tuga kulminira u noći i jutru koje dolazi gdje pitomce očekuje novi radni dan i susret sa njihovim komandirima, profesorima i drugim licima koja nisu ni iz bliza u emotivnom stanju u kakvom se oni nalaze.

Kod onih iz starijih klasa situacija je mnogo povoljnija i tamo ima manje emotivnih turbulencija. Taj prvi radni dan poslije praznika u decembru je dan koji ostavlja trag na veliki broj pitomaca SVŠ cijeli život i oni ga se sjećaju jedno vrijeme sa svim konturama a kasnije u procesu zaboravljanja gubi konture ali sjećanje na taj dan nikada ne gube.

Intenzitet doživljavanja tuge taj dan i narednih nekoliko je vrlo visok. Razlog je to nesvesnog gubitka onog "važan faktor" kojeg pitomac misli da ne može ponovo ostvariti povratkom u kasarnu i posjećanje na slične doživljaje koje je pitomac osjetio kada je prvi puta došao u školu jer su se osjećaji pojavili po istom scenariju. Neki pitomci tada napustaju školovanje. Većina ih to prebrodi. Vrlo je važno da vaspitači i profesori znaju ovo o čemu sam ja možda malo i laički govorio i u tim trenucima što više razgovaraju sa pitomcima i "uđu u njihove duše" i pruže im pomoć jer u tim trenucima oni su najpotrebniji pitomcima i tada oni kod pitomca stiču autoritet i zamjenjuju im i oca i majku a ne onda kada pitomci piju alkohol.

Pitomci znaju piti bez ičije pomoći. Čudna je to raja. Kasniji odlasci i rastajanja sve su manje bolna za većinu pitomaca. Dakle bilo je vrlo važno nagovoriti da pitomci idu u uniformama jer uniforma u tim godinama kod pitomca ulijeva samopouzdanje i u uniformi on lakše prevladuje sve probleme.

Tako je bilo onda u vrijeme kada su vrijednosti društva bile poredane po abecedi ili azbuci svejedno. Kako se treba danas ponašati? Današnje ponašanje treba prilagoditi novim okolnostima i primjenjivati druge metode u radu sa ljudima ali nikada ne treba smetnuti sa uma da je čovjek a naročito golobradi pitomac prve godine SVŠ bio i ostao prije svega društveno pa onda i svako drugo biće sa svojim psihološkim i fizičkim osobinama koje su različite od pojedinca do pojedinca. Neka bude ovo moj mali poklon gore navedenoj temi pa kome nije dosadno neka čita. Oni koji smatraju da je ovo ništarija isto tako dajem za pravo na njihovo mišljenje. Neće me to uvrijediti.